

17 Baarle-Nassau-Hertogroute 47 km

Het grensgebied ten zuiden van Baarle-Nassau was voor de Europese eenwording en het wegvalen van de grens tussen Nederland en België een populair smokkelgebied. Vooral boter smokkelen was lange tijd een lucratieve sport. De grensbewoners maakten gebruik van de vele niet-bewaakte grensovergangen in de Nederlands-Belgische bosgebieden. Het Nederlandse Baarle-Nassau en Belgische Baarle-Hertog vormen tezamen een staatkundige rariteit. U fietst op deze landelijke route over smalle landwegen, langs akkers, velden en bosschages en door vriendelijke buurtschappen.

82

1 In de gemeente *Baarle-Nassau* bevinden zich 22 grotere en kleine enclaves die tezamen het Belgische Baarle-Hertog vormen. Aan de huisnummers kunt u zien waar u bent: de Nederlandse nummers zijn rood-blauw omrand, de Belgische hebben zwart-geel-rode kleuren. De voordeur bepaalt of de eigenaar in Nederland of in België belasting betaalt.

83

2 Rond de buurtschappen *Nijhoven, Veldbraak, Groot Bedaf* en *Aerle* ligt een open *cultuurlandschap*. Vroeger werd er vooral rogge verbouwd, nu is maïs het hoofdproduct of worden de gronden gebruikt als graslanden.

84

85

51

75

77

3 *Poppel* bezit een grote kerk (iets van de route af).

53

54

57

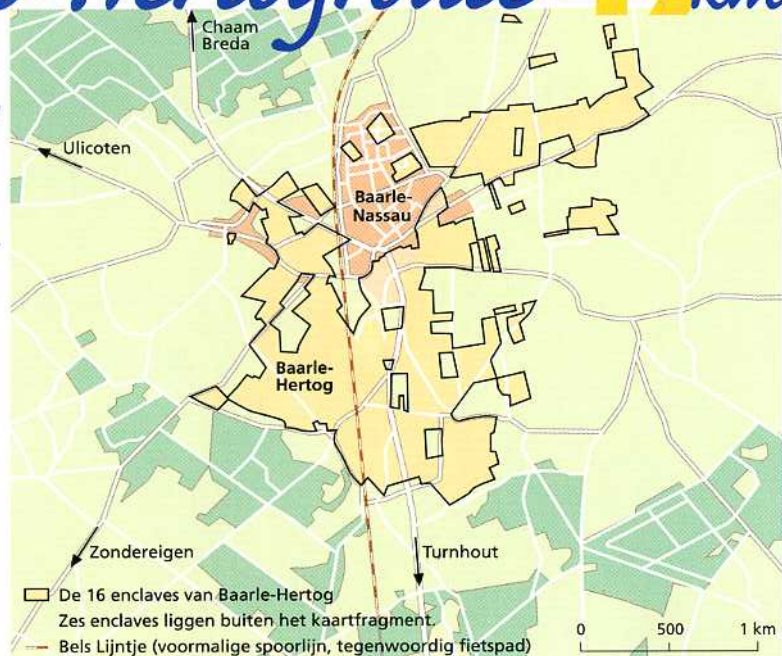
52

5

4 Het Nederlands-Belgisch grensland *Taxandria* kenmerkt zich door een afwisselend landschap met bossen, heidevelden, riviertjes en beekvalleien. *Taxandria* is de oude benaming voor de Kempen in de 12e eeuw.

5

5 Over het voormalige *Bels Lijntje* – tussen Tilburg en Turnhout – zou het treinverkeer

De enclaves van Baarle-Hertog

Deze route loopt over Belgisch grondgebied, neem dus uw reisdocumenten (paspoort, toeristenkaart) mee.

Bij 51 kunt u de route verkorten. U volgt het bordje naar 53 waar u weer op de hoofdroute komt.

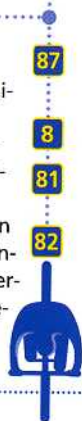
P Baarle-Nassau *Turnhoutseweg*, bij Landgoed Schaluijnen (500 m naar de route). Zondereigen centrum. Poppel centrum.

Poppel. Weelde. Zondereigen. Baarle-Nassau-Hertog.

Daarna wijzigde de naam geleidelijk in Campania ofwel de Kempen. De grond werd ingedeeld in kleine omheinde stukken bouwland, de 'kampen'.

6 Weelde-Station had een groot rangeerterrain en prestigieus grensstation. Na sluiting van de spoorlijn werd het station afgebroken en het rangeerterrain opgebroken en veranderd in het natuurreservaat *Weelde-Statie*. Het bezit nu een rijke vegetatie doordat het treinverkeer 'vreemde' zaden aanvoerde. Na de sluiting heeft de vegetatie zich in alle rust kunnen ontwikkelen.

Een staatkundige rariteit

Baarle-Nassau-Hertog vormt een unicum op staatkundig gebied. Al eeuwen lang leven twee nationaliteiten tezamen in een dorp. Baarle vaart er wel bij en koestert het merkwaardige grensverloop. In de 12e eeuw werd het gebied rond Baarle betwist door Brabant en Holland. In 1198 stond Godfried van Schoten, heer van Breda, het gebied af aan de hertog van Brabant. Deze schonk het leengoed weer terug, maar behield de bewoonde percelen van Baarle zelf. Dit werd Baarle-Hertog, onder de hertog van Brabant. In 1404 verwierf Egbert van Nassau de heerlijkheid Breda, waartoe voormalige bezittingen van Godfried van Schoten behoorden. Zo ontstond Baarle-Nassau onder de graaf van Nassau. Na het einde van Tachtigjarige Oorlog in 1648 werd Baarle-Nassau bij de Generaliteitslanden gevoegd en Baarle-Hertog bij de Zuidelijke Nederlanden. In 1843 werd de grens tussen Nederland en België vastgesteld, maar over het grensverloop in Baarle-Nassau-Hertog werd geen overeenkomst bereikt. Pas op 30 oktober 1995 werden na ruim 150 jaar vreedzaam bakkeleien de grenzen definitief vastgesteld.

tussen Amsterdam, Brussel en Parijs worden geleid ter ontlasting van het traject over Roosendaal. Zover kwam het nooit en in 1973 werd de spoorlijn gesloten.

